

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Idy Hanzelovej a členov senátu JUDr. Violy Takáčovej, PhD. a Mgr. Petra Melichera, v právnej veci navrhovateľa **SR –S.P. F.**, B. proti odporcovi **Správa katastra Banská Bystrica**, ČSA č. 7, Banská Bystrica, za účasti M. a.s., Č., v konaní o preskúmanie rozhodnutia odporcu sp. zn. V 3161/2009 zo dňa 10. decembra 2009, o odvolaní navrhovateľa proti rozsudku Krajského súdu v Banskej Bystrici č.k. 27Sp/4/2010-18 zo dňa 11. mája 2010, takto

r o z h o d o l :

Najvyšší súd Slovenskej republiky rozsudok Krajského súdu v Banskej Bystrici, č.k. 27Sp/4/2010-18 zo dňa 11. mája 2010, **p o t v r d z u j e .**

Účastníkom konania náhradu trov odvolacieho konania nepriznáva.

O d ô v o d n e n i e

Napadnutým rozsudkom krajský súd potvrdil rozhodnutie správneho orgánu označené v záhlaví tohto rozhodnutia, ktorým bol zamietnutý návrh navrhovateľa na vklad vecného bremena do katastra nehnuteľností s poukazom na § 31 ods. 3 zák.č. 162/1995 Z.z. o katastri nehnuteľností a o zápise vlastníckych a iných práv (ďalej len „zák.č. 162/1995 Z.z.“) z dôvodu, že neboli splnené podmienky na povolenie vkladu, lebo S.P. F. B.(ďalej len „F.“)

nemá oprávnenie nakladať s nehnuteľnosťou takým spôsobom ako je zriadenie práva vecného bremena.

Krajský súd dôvodil tým, že Správa katastra Banská Bystrica rozhodnutia o zamietnutí návrhu na vklad odôvodnila tým, že vkladu vecného bremena do katastra nehnuteľností bráni skutočnosť, že zmluva o zriadení vecného bremena uzatvorená medzi navrhovateľom a ďalším účastníkom konania dňa 30. júna 2009 k pozemkom vo vlastníctve štátu parc. č. X. je podľa § 39 Občianskeho zákona neplatná.

Z obsahu správneho spisu súd zistil, že navrhovateľ doručil odporcovi 17. júla 2009 návrh na vklad vecného bremena do katastra nehnuteľností, ku ktorému pripojil zmluvu o zriadení vecného bremena č. P. zo dňa 2. júla 2009. Zmluvu uzatvoril navrhovateľ ako povinný z vecného bremena so spoločnosťou M., a.s., Č.. Podľa zmluvy bolo zriadené vecné bremeno k pozemkom vo vlastníctve Slovenskej republiky, ktorých správcom je navrhovateľ, a ktoré sa nachádzajú v katastrálnom území Š. a sú zapísané na LV č. X. pod parc.č. X.. Podľa § 34. ods. 3 zákona č. 330/1991 Zb. P. F. spravuje poľnohospodárske nehnuteľnosti vo vlastníctve štátu ustanovené osobitným predpisom a podiely spoločnej nehnuteľnosti vo vlastníctve štátu. Podľa § 34. ods. 4 citovaného predpisu na účely spravovania nehnuteľnosti podľa odseku 3 P. F. za podmienok ustanovených osobitnými predpismi a týmto zákonom a) prevádza bezplatne do vlastníctva oprávnených osôb pozemky, ak im nemožno podľa týchto predpisov vydať pôvodné pozemky, uzatvára zmluvy o výmene pozemkov s vlastníkmi, na pozemkoch ktorých je zriadená záhradková alebo chatová osada, a poskytuje ďalšiu súčinnosť pri uplatňovaní práv oprávnených osôb; povinnosti právnických osôb, ktoré pozemok držia, nie sú tým dotknuté; b) do schválenia privatizačného projektu či v súlade s ním, prípadne ak ide o pozemky podľa zásad schválených vládou Slovenskej republiky, prenajíma nehnuteľný majetok na poľnohospodárske využitie a hospodárenie v lesoch; c) je účastníkom P. úprav ohľadne majetku uvedeného v odsekoch 2 a 4; d) nehnuteľnosti vo vlastníctve štátu, ktoré sú právoplatným rozhodnutím príslušných orgánov štátnej správy určené na výstavbu alebo ťažbu, prevedie do vlastníctva fyzickej osoby alebo právnickej osoby najmenej za cenu zistenú podľa cenového predpisu; za cenu zistenú podľa cenového predpisu prevedie správu týchto nehnuteľností. Rozsah oprávnení navrhovateľa k pozemkom vo vlastníctve štátu zverených mu zákonom do správy, bližšie upravuje druhá časť zákona č. 180/1995 Z.z. s názvom nakladanie s niektorými pozemkami a oprávnenie F. a tretia časť zákona č. 229/1991 Zb. s názvom P. F.. Podľa

§ 39 Občianskeho zákona neplatný je právny úkon, ktorý svojím obsahom alebo účelom odporuje zákonu alebo ho obchádza, alebo sa prieči dobrým mravom. Podľa § 151n Občianskeho zákona zmluvou môže zriadiť vecné bremeno vlastníka nehnuteľnosti, pokiaľ osobitný zákon nedáva toto právo aj ďalším osobám.

Krajský súd nepochybne zistil, že v tomto prípade nezriadil vecné bremeno vlastníka nehnuteľností. Správca nehnuteľnosti má len tie oprávnenia vo vzťahu k nej, ktoré získa od vlastníka. Štát ako vlastníka nehnuteľností – poľnohospodárskej pôdy oprávnil navrhovateľa ako správcu tohto majetku tento spravovať v rozsahu, ktorý vymedzil vyššie citovanými zákonmi. Správca má len tie oprávnenia, ktoré na neho zo zákona prešli. Správny orgán preto postupoval v súlade s ust. § 31 ods. 1 zákona č. 162/1995 Z.z., keď skúmal, či predložená zmluva neodporuje zákonu. Dospel k správne právnemu záveru, že správca štátnych poľnohospodárskych pozemkov zákonom zriadený S.P. F. nie je oprávnený na iné činnosti ako tie, ktoré sú výslovne uvedené v zákone. Štát tohto správcu svojich pozemkov žiadnym zákonom neoprávnil zriadiť na spravovaných pozemkoch vecné bremeno. Preto, keď uzavrel písomnú zmluvu o zriadení vecného bremena na spravovaných pozemkoch, táto zmluva odporuje zákonu v tom, že nebola uzatvorená vlastníkom, nakoľko S.P. F. nie je oprávnený v mene vlastníka Slovenskej republiky takúto zmluvu na základe žiadneho právneho predpisu uzatvoriť. Rozsah oprávnení, ktoré štát ako vlastníka pozemkov previedol na navrhovateľa, je daný citovanými zákonmi. Tento rozsah nie je možné v žiadnom prípade rozširovať výkladom. Navyše, záver, ku ktorému dospel navrhovateľ svojím výkladom, že ak vlastníka pozemku – štát oprávnil navrhovateľa na predaj pozemku, je oprávnený aj na zriadenie vecného bremena na pozemku, je nesprávny a nelogický, pretože je v rozpore s obsahom zákonného splnomocnenia. Nejde o výklad obsahu zákonných splnomocnení daných pre výkon správy štátnych poľnohospodárskych pozemkov, ale o rozšírenie tohto obsahu. Na rozšírenie je však oprávnený výlučne vlastníka.

Z vyššie uvedeného podľa krajského súdu vyplýva, že z dôvodov uvedených v návrhu nie je možné dospieť k záveru, že napadnuté rozhodnutie a postup správneho orgánu nie sú v súlade so zákonom. Preto nebolo možné odvolaniu vyhovieť. Naopak súd po preskúmaní rozhodnutia a postupu správneho orgánu v medziach dôvodov uvedených v návrhu dospel k záveru, že rozhodnutie a postup správneho orgánu v medziach podaného opravného prostriedku sú v súlade so zákonom tak, ako to vyplýva z vyššie uvedených dôvodov.

Navrhovateľ v odvolaní proti rozsudku krajského súdu žiadal prvostupňový rozsudok zrušiť a vec vrátiť krajskému súdu na ďalšie konanie. Navrhovateľ poukázal na to, že napriek absencii výslovnej úpravy týkajúcej sa oprávnenia S.P. F. uzavierať zmluvy o zriadení vecného bremena k pozemkom, ak S.P. F. môže uzavrieť zmluvu o prevode vlastníctva k pozemkom vo vlastníctve štátu (teda môže štát „zbaviť“ vlastníctva k pozemku), o to skôr môže uzavrieť takú zmluvu, ktorou vlastníka (štát) len obmedzí v jeho práve. Podľa právnej úpravy platnej v čase uzatvorenia zmluvy o zriadení vecného bremena P.zo dňa 30.6.2009, konkrétne podľa článku V ods. 1 písm. b) Zásad na uplatňovanie niektorých ustanovení zákona NR SR č. 180/1995 Z.z. o niektorých opatreniach na usporiadanie vlastníctva k pozemkom S.P. F. môže pozemky vo vlastníctve štátu predať iným osobám z dôvodu cit. „zabezpečenia prístupu na pozemky iných vlastníkov“. Ak teda existuje právny titul na prevod vlastníctva týchto pozemkov, v zmysle zásady „menšie je obsiahnuté vo väčšom“ môže S.P. F. zaťažiť pozemok vo vlastníctve štátu vecným bremenom, obsahom ktorého je povinnosť štátu strpieť prechod a vstup oprávneného z vecného bremena na dotknuté pozemky. Z vyššie uvedeného dôvodu nie je možné sa stotožniť s právnym názorom Krajského súdu v Banskej Bystrici vyslovenom v odôvodnení napadnutého rozsudku, ktorý na prejednávany prípad aplikoval zásadu, že oprávnenia správcu majetku štátu nie je možné rozširovať výkladom. Podľa názoru navrhovateľa sa v tomto prípade jednoznačne nejedná o rozšírenie oprávnení S.P. F. výkladom, ale o aplikáciu jeho oprávnení. Z tohto dôvodu nemožno pri zmluve o zriadení vecného bremena P.zo dňa 30.6.2009 vychádzať z toho, že podľa § 39 Občianskeho zákonníka sa jedná o neplatný právny úkon, ktorý obsahom alebo účelom odporuje zákonu alebo ho obchádza, alebo sa prieči dobrým mravom. Uviedol, že SPF uzatvára ročne niekoľko zmlúv o zriadení vecného bremena a správy katastra vklad takých zmlúv povoľujú. Opačný právny názor by bol podľa jeho názoru v rozpore s účelom zákona, nakoľko by v podstate znemožňoval konanie osôb, ktoré by mali byť oprávnené z vecných bremien zaťažujúcich pozemky vo vlastníctve štátu a na zriadení vecných bremien majú právny záujem. Zmluvu o zriadení vecného bremena by potom s takouto osobou nemal kto uzavrieť, nakoľko podľa zákona č. 229/1991 Zb. je správa iných správcov majetku štátu k majetku v správe S.P. F. vylúčená. Úmyslom zákonodarcu bolo komplexne zveriť nehnuteľnosti špeciálneho (najmä poľnohospodárskeho) charakteru vo vlastníctve štátu do správy S.P. F.. Zákonodarca najmä v zákone č. 180/1995 Z.z. striktno oddelil oprávnenia S.P. F. vo vzťahu k pozemkom tzv. nezistených vlastníkov (§ 16 ods. 1 písm. b) a c) citovaného zákona), kde sú možnosti prevodu vlastníctva týchto pozemkov obmedzené na taxatívne

určené dôvody (§ 19 ods. 3 zákona č. 180/1995 Z.z.) a oprávnenia S.P. F. vo vzťahu k pozemkom vo vlastníctve štátu, kde sú dispozičné oprávnenia S.P. F. oveľa voľnejšie.

Odôvodnenie napadnutého rozsudku akoby vychádzalo z úpravy oprávnení S.P. F. k pozemkom nezistených vlastníkov, ku ktorým by neexistoval právny titul k prevodu vlastníctva, než k pozemkom vo vlastníctve štátu – v prejednávacom prípade sa však jedná o pozemky vo vlastníctve štátu poľnohospodárskeho charakteru (§ 1, § 17 a § 22 zákona č. 229/1991 Zb.) a tým je daná Správa S.P. F. a tým je dané aj jeho oprávnenie uzatvoriť zmluvu o zriadení vecného bremena.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd odvolací podľa ust. § 246c O.s.p. v spojení s ust. § 10 ods. 2 zákona preskúmal napadnutý rozsudok krajského súdu a konanie, ktoré mu predchádzalo v zmysle ust. § 246c v spojení s §§ 211 a nasl. a dospel k názoru, že odvolanie navrhovateľa nie je dôvodné.

Podľa zistení odvolacieho súdu sú odvolacie dôvody navrhovateľa totožné s dôvodmi návrhu na preskúmanie zákonnosti rozhodnutia odporcu. S týmito dôvodmi sa krajský súd vyčerpávajúco a vecne správne vysporiadal. Odvolací súd sa v plnom rozsahu stotožňuje s dôvodmi rozhodnutia krajského súdu a považuje ich za svoje vlastné. Z týchto dôvodov odvolaním napadnutý rozsudok podľa § 219 ods. 1, 2 O.s.p. potvrdil.

Odvolací súd podčiarkuje, že v konaní o preskúmanie zákonnosti rozhodnutia orgánu verejnej správy aj podľa tretej hlavy V. časti O.s.p. je predmetom posudzovania, či správny orgán aplikoval na predmetnú právnu vec relevantný právny predpis. Zmluvou môže zriadiť vecné bremeno vlastník nehnuteľností. Správca nehnuteľností, t.j. v danom prípade F., má len tie oprávnenia, ktoré zo zákona na neho prešli. Správca štátnych poľnohospodárskych pozemkov zákonom zriadený S.P. F. nie je oprávnený na iné činnosti ako tie, ktoré sú výslovne uvedené v zákone a nepreukázal ani, že je oprávnený na iné činnosti. Pritom navrhovateľ sám uvádza, že právna úprava oprávnenia SPF zriadiť vecné bremeno, v zákonoch, ktoré upravujú jeho oprávnenia, absentuje. Z toho dôvodu odvolací súd nepovažuje za relevantné dôvody odvolania založené nie na tvrdení o porušení konkrétneho ustanovenia zákona, ale založené na výkladových konštrukciách v zmysle zásady „menšie je obsiahnuté vo väčšom“ (cit. z odvolania navrhovateľa). Za relevantné nepovažuje ani dôvody odvolania založené na poukazaní na prípadné iné (hoci nešpecifikované) prípady vkladu

zmluvy o zriadení vecného bremena. Pokiaľ zákonodarca neustanovil oprávnenie SPF zriadiť vecné bremeno na nehnuteľnostiach vo vlastníctve štátu, čo aj spravovaných SPF, správny orgán svojim rozhodnutím nemohol porušiť ustanovenie § 31 ods. 3 zák.č. 162/1995 Z.z. o katastri nehnuteľností, podľa ktorého návrh na vklad zmluvy o zriadení vecného bremena zamietol.

Náhradu trov odvolacieho konania účastníkom odvolací súd nepriznal, lebo účastníkom konania v súvislosti s predmetným odvolacím konaním trovy konania nevznikli.

P o u ě n i e : Proti tomuto rozsudku nie je prípustný opravný prostriedok.

V Bratislave 29. septembra 2010

JUDr. Ida Hanzelová, v.r.
predsedníčka senátu

Za správnosť opisu:

Anna Koláriková